

NGĀ PAEREWĀ PĀPĀHO TE KŌWHIRI PAEREWĀ

Ko tēhea paerewa te mea hāngai ki ōku āwangawanga?

E whā ngā Puka Tikanga Pāpāho (mō te reo irirangi, pouaka whakaata kore-utu, pouaka whakaata utu, me ngā pāhotanga i te wā o te pōti). Kei ēnei Puka Tikanga katoa ētahi "paerewa" e whakamārama nei i ngā herenga mō ngā kaipāho ina pāhongaia ai o rātou hōtaka ki Aotearoa.

Kei reira ētahi paku rerekētanga i waenga i ngā Puka Tikanga, pērā i ngā nama me ngā kupu. Engari ko ngā Puka e whā, e hāngai ana ki aua take tonu rā.

Ina ka tuku koe i tōu kōamuamu, me kōwhiri koe i ngā paerewa e tino hāngai ana ki ōu āwangawanga – ka kore Te Mana Whanonga Kaipāho e whakaaroaro i ētahi paerewa kāore nei i e hāngai. Waihoki, kāore e taea te tīni, te tāpiri rānei ētahi paerewa hei tētahi wā anō o te hātepe.

Tirohia ngā whakamārama i raro iho hei āwhina i a koe ki te kōwhiri i ngā paerewa tino hāngai rawa atu.

TE ĀHUA TIKA ME TE WHANONGA TIKA

Tēnā pea ko te reo weriweri, ngā whakaatuhanga hōkakatanga, te kirikau, te whakarekerekere me ētahi atu whakaatuhanga ka tukuna pea kia puta te hara, ahotea rānei i roto i te horopaki o te hōtaka.

MŌHIOHIO WHAKAATURANGA

Ko te pānga matua o tēnei ko ngā whakarōpūtanga o ngā hōtaka me ngā whakatairanga, ngā wā-wāhanga, ngā tohutohu (tae noa kia ngā whakatūpatu). Ko te hāngaitanga o tēnei paerewa ka rerekē mō te reo irirangi, pouaka whakaata kore-utu, pouaka whakaata utu hoki.

NGĀ PĀNGA TAMARIKI

Ka hāngai tēnei ki ngā tamariki hei kaimātakitaki, kua hei kaiwhakauru. Ko tōna tino kaupapa ko ngā whakarōpūtanga, ā, mehemea rānei i pāhongaia ai te hōtaka i ngā wā mātakitaki, (whakarongo rānei) o ia rangi mā ngā tamariki.

WHAKAREKEREKE

Ko ngā kaipāho me āta tūpatu ina whakaari whakarekerekere. Ko te kaupapa matua o tēnei paerewa ko ngā āhuatanga horopaki pērā i te wā i pāhongaia ai, ngā whakatūpatu me te āhua o te hōtaka.

TE TURE ME TE WHANONGA TIKA

E hāngai ana tēnei paerewa ki ngā pāhotanga e whakatenatena nei i te kaimātakitaki kia hē ā-ture, kia whanonga whakararuraru nui, taihara nui rānei.

TE WHAKAHĀWEA ME TE WHAKAHĀHANI

E hāngai ana tēnei ki ngā wāhanga o te hāpori, kua ki te tangata takitahi. Me tino nui rawa te whakakino kātahi ka kīia i whakatenatenahia te whakahāwea me te whakahāhani.

TE WAIPIRO

Ko te pānga o tēnei, he whakaararo mehemea ka taea te kī ko te pāhotanga he "whakatairanga waipiro". Mehemea ko "ae" te whakautu, ā kāti ae rānei i mahia i runga anō i ngā tikanga hapori noho haepapa?

TE WHAKATAUTIKA

E hāngai ana tēnei paerewa ki ngā pitopito korero, ngā take o te wā, ngā pūrongo pono me ngā hōtaka anake e matapakihia ai ngā take whakahirahira mō te tūmatanui. Me whakapau kaha ngā kaipāho kia whakaratohia te whānuitanga o ngā whakaaro e pā ana ki ngā take nui.

TE WHAKATŌTIKA

E hāngai ana tēnei paerewa ki ngā pitopito korero, ngā take o te wā me ngā pūrongo pono anake. Me tōtika ngā hōtaka i roto i ngā take meka whakaatuhanga katoa. Me kauhoki e whakakotiti.

TE TŪMATAITINGA

E hāngai ana tēnei ki te tangata anake ka taea te tautuhi i roto i te pāhotanga, e pāngia hāngai nei rānei e te pāhotanga. Ko ētahi o ngā take matua e whai ake nei: (i) mēnā e tika ana kia tūmanakohia te tūmataitinga e ai ki ngā korero; (ii) mēnā i whakaaturia he mōhiohio tūmataiti; (iii) mēnā ko taua whakaatuhanga he tino weriweri rawa atu.

TŌKEKE

E hāngai ana tēnei paerewa ki ngā tāngata anake, ngā rōpū rānei e whai wāhi atu ana, e kōrerohia ana rānei i roto i te pāhotanga. Ko ngā take matua ko ēnei: te whakaae ā-mōhio, te whakauru ā-mōhio me te whai wāhi tika kia whakaputa whakaaro.